

[Uz Sākumlapu](#) > ... > [Tiesāšanās Procedūras](#) > [Videokonferences](#) > [Pierādījumu iegūšana Videokonferencē](#) Poland

Pierādījumu iegūšana videokonferencē

Saturu nodrošina

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Polija

1 Vai ir iespējams iegūt pierādījumus videokonferencē, vai nu piedaloties tiesai dalībvalstī, kas iesniedz pieprasījumu, vai minētās dalībvalsts tiesai pierādījumus iegūstot tiešā veidā? Ja iespējams, kādas ir piemērojamās valsts procedūras vai tiesību akti?

Polijā pierādījumus var iegūt videokonferencē saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2020. gada 25. novembra Regulas (EK) Nr. 2020/1783 par sadarbību starp dalībvalstu tiesām pierādījumu iegūšanā civillietās vai komercietās (“pierādījumu iegūšana”) (pārstrādāta redakcija) 12.-14. pantu un 19.-21. pantu. Videokonferenču iespēju reglamentē Civilprocesa kodekss (turpmāk tekstā —“CPK”), jo īpaši CPK 151. panta 2. punkts un 235. panta 2. punkts, un Tieslietu ministra 2024. gada 11. marta noteikumi par tehniskā aprīkojuma un resursu veidiem, ko izmanto tiesas ēkās pierādījumu iegūšanai attālinātās tiesas sēdēs civilprocesā, par šāda veida tehniskā aprīkojuma un resursu izmantošanas metodēm un pierādījumu iegūšanas laikā veikto ierakstu glabāšanas, reproducēšanas un kopēšanas metodi (2024. gada Oficiālais Vēstnesis, 357. punkts), kā arī Tieslietu ministra 2024. gada 5. marta Paziņojums par tehniskajiem standartiem attiecībā uz prasībām programmēšanai un aparatūrai, kas nepieciešama dalībai attālinātās tiesas sēdēs (Tieslietu ministrijas 2024. gada Oficiālais Vēstnesis, 82. punkts).

2 Vai pastāv kādi ierobežojumi attiecībā uz videokonferencē nopratināmajām personām, piemēram, vai tie var būt tikai liecinieki vai arī, piemēram, eksperti vai puses?

Polijas tiesību akti šādus ierobežojumus neparedz: ekspertus, puses un lieciniekus var nopratināt videokonferencē.

Tiesa, kas izskata lietu, var izdot rīkojumu par pierādījumu iegūšanu attālināti attālinātā tiesas sēdē, ja vien to neliedz pierādījumu veids (Civilprocesa kodeksa 235. panta 2. punkts).

Puse var iebilst pret liecinieka uzklauššanu ārpus tiesas zāles attālinātā tiesas sēdē, bet ne vēlāk kā 7 dienas pēc tam, kad tā ir informēta par nodomu iegūt pierādījumus šādā veidā. Ja iebildums iesniegts sekmīgi, tiesa uzaicina liecinieku personiski ierasties tiesas zālē (Civilprocesa kodeksa 263. panta 1. punkts).

3 Vai pastāv kādi ierobežojumi attiecībā uz pierādījumiem, ko iespējams iegūt videokonferencē, un, ja pastāv, tad kādi?

Polijas tiesību aktos nav paredzēti īpaši noteikumi par ierobežojumiem attiecībā uz to pierādījumu veidu, kurus var iegūt, izmantojot videokonferenci, taču ir noteikta prasība, lai pierādījumu veids to neizslēdz (CPK 235. panta 2. punkts). Praksē tik tiešām var izrādīties, ka konkrētu pierādījumu iegūšana videokonferencē (piemēram,

vizuālās pārbaudes pierādījumi) nav iespējama vai ir ievērojami apgrūtināta. Tādēļ galīgais izvērtējums tiek atstāts tiesas ziņā.

Priekšsēdētājs var dot rīkojumu rīkot atklātu uzklauššanu, izmantojot tehniskos līdzekļus, kas ļauj to veikt attālināti (attālināta uzklauššana), ar nosacījumu, ka to neliedz tiesas sēdē veicamo darbību raksturs un ka attālinātas tiesas sēdes rīkošana nodrošina pušu procesuālo tiesību pilnīgu aizsardzību un procesa pienācīgu norisi. Tādā gadījumā tiesneši un lietvedis atrodas tiesas zālē, un citām personām, kas piedalās tiesas sēdē, nav obligāti jāatrodas tiesas telpās. Tiesas zālē notiekošo procesuālo darbību attēla un skaņas ierakstu nosūta uz vietu, kur atrodas tie tiesas sēdes dalībnieki, kuri ir paziņojuši par savu nodomu piedalīties attālināti, un no vietas, kur šie dalībnieki atrodas, uz tiesas, kas izskata lietu, ēku (Civilprocesa kodeksa 151. panta 2. punkts).

4 Vai pastāv kādi ierobežojumi attiecībā uz to, kur jāveic personas nopratināšana, izmantojot videokonferenci, t. i., vai tam jānotiek tiesā?

Ja uzklauššana notiek, izmantojot videokonferenču iespēju, nopratinātā persona un citi tiesvedības dalībnieki, kuri neatrodas tiesas zālē, var atrasties citas tiesas telpās vai citur.

Personai, kas piedalās attālinātā sēdē ārpus tiesas telpām, ir jāinformē tiesa par savu atrašanās vietu un jādara viss iespējamais, lai nodrošinātu, ka apstākļi tās dzīvesvietā ir saderīgi ar cieņu pret tiesu un nerada šķēršļus procesuālajām darbībām, kurās tā piedalās. Ja persona atsakās sniegt informāciju vai ja šīs personas rīcība rada pamatotas šaubas par procesuālo darbību, kurās tā piedalās attālināti, pareizu norisi, tiesa var uzaicināt šo personu ierasties tiesas zālē.

Pēc priekšsēdētāja pieprasījuma personai, kas piedalās attālinātā sēdē, ir jāsniedz informācija par vietu, kur tā atrodas, un personām, kas ir tai līdzās.

Ja personai ir atņemta brīvība, tiesvedībā piedalās arī cietuma vai pirmstiesas apcietinājuma iestādes administrācijas pārstāvis, personas pārstāvis (ja tāds ir) un tulks (ja tāds ir nozīmēts).

5 Vai ir atļauts ierakstīt videokonferences tiesas sēdes un, ja ir – vai ir pieejamas atbilstošās iekārtas?

Parasti sēdes protokolu sagatavo, izmantojot skaņas vai attēla un skaņas ierakstīšanas iekārtas. Šajā gadījumā videokonferencē notiekošo uzklauššanu tiesa arī ieraksta *ex officio*. Tomēr, ja sēdes protokols tiek sastādīts tikai rakstveidā (piemēram, ja tiesas zālē nav atbilstošu iekārtu), sēdes norisi, tostarp ar videokonferences palīdzību notiekošās sēdes norisi, neieraksta un protokolā registrē tās norisi. Tomēr šādā gadījumā pusei ir atļauts ierakstīt sēdes gaitu, izmantojot skaņas ierakstīšanas ierīci (piemēram, mobilo tālruni ar diktoфона funkciju). Tiesas piekrišana nav nepieciešama, pusei ir tikai jāinformē tiesa par savu nodomu ierakstīt skaņu.

Tiesas zālē notiekošo procesuālo darbību attēla un skaņas ierakstu nosūta uz vietu, kur atrodas tie tiesas sēdes dalībnieki, kuri ir paziņojuši par savu nodomu piedalīties attālināti, un no vietas, kur šie dalībnieki atrodas, uz tiesas, kas izskata lietu, ēku.

6 Kādā valodā būtu jānotiek tiesas sēdei: a) ja pieprasījumi ir iesniegti saskaņā ar Pierādījumu iegūšanas regulas 12.–14. pantu; un b) ja notiek tieša pierādījumu iegūšana saskaņā ar Pierādījumu iegūšanas regulas 19.–21. pantu?

a) Individuālas uzklauššanas gadījumā saskaņā ar 12.–14. pantu ir noteikts, ka nopratināšana notiek poļu valodā. Polijas tiesību akti neparedz iespēju Polijas tiesā rīkot uzklauššanu valodā, kas nav poļu valoda.

b) Ja saskaņā ar 19.–21. pantu notiek tieša pierādījumu iegūšana, tiesa, kas iesniedz pieprasījumu, nosaka valodu, kādā notiek uzklauššana. Tomēr saskaņā ar Regulas 2020/1783 19. panta 4. punktu Polijas centrālā institūcija var izvirzīt nosacījumu, ka uzklaušanai jānotiek poļu valodā vai jānodrošina tulkojums poļu valodā. Tas jo īpaši attiecas uz regulas 19. panta 4. punkta 2. apakšpunktā minēto situāciju, t. i., ja Polijas tiesa ir

iesaistīta tiešā pierādījumu iegūšanā.

7 Ja ir nepieciešami tulki, kas ir atbildīgs par viņu nodrošināšanu un kur viņiem būtu jāatrodas, a) ja pieprasījumi ir iesniegti saskaņā ar Pierādījumu iegūšanas regulas 12.–14. pantu; un b) ja notiek tieša pierādījumu iegūšana saskaņā ar Pierādījumu iegūšanas regulas 19.–21. pantu?

Ja uzklaušāšana notiek saskaņā ar 12.–14. pantu, tulka pakalpojumus nodrošina Polijas tiesa kā tiesa, kas saņem pieprasījumu. Noteikumos nav precizēts, kur būtu jāatrodas tulkam, izņemot gadījumus, kad personai, kurai nepieciešams tulks, ir atņemta brīvība (sk. 4. punktu).

Ja saskaņā ar regulas 19.–21. pantu notiek tieša pierādījumu iegūšana, tiesa, kas iesniedz pieprasījumu, nodrošina tulku. Tiesa, kas iesniedz pieprasījumu, arī nosaka, kur tulks atradīsies uzklaušāšanas laikā. Saskaņā ar Regulas 2020/1783 19. panta 4. punktu Polijas centrālā institūcija var izvirzīt nosacījumu, ka tulkam jāatrodas konkrētā vietā.

8 Kāda procedūra attiecas uz tiesas sēdes sagatavošanas darbiem un laika un vietas paziņošanu nopratināmajai personai, a) ja pieprasījumi ir iesniegti saskaņā ar Pierādījumu iegūšanas regulas 12.–14. pantu; un b) ja notiek tieša pierādījumu iegūšana saskaņā ar Pierādījumu iegūšanas regulas 19.–21. pantu? Attiecībā uz abiem variantiem — nosakot uzklaušāšanas dienu, cik daudz laika būtu jāatvēl, lai persona paziņojumu saņemtu pietiekami savlaicīgi?

a) Mutisku paskaidrojumu uzklaušāšanas gadījumā saskaņā ar 12.–14. pantu Polijas tiesa kā tiesa, kas saņem pieprasījumu, informē uzklaušāmo personu par uzklaušāšanas datumu un vietu, izsniedzot tiesas pavēsti saskaņā ar Polijas tiesību aktiem (jo īpaši Civilprocesa kodeksa 131.–147. pantu), visbiežāk ierakstītā sūtījumā. Pavēste jānosūta ne vēlāk kā septiņas dienas pirms paredzētās sēdes dienas. Izņēmuma kārtā šo termiņu var saīsināt līdz trīs dienām (Civilprocesa kodeksa 149. pants). Praksē tas nozīmē, ka tiesas uzklaušāšanas datums ir jānosaka aptuveni mēnesi iepriekš. Tiesa var informēt personu arī citā veidā, ko tā uzskata par vispiemērotāko (piemēram, pa tālruni vai e-pastu), ja uzskata, ka tas ir nepieciešams, lai paātrinātu lietas izskatīšanu. Saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 149¹. pantu tiesa var uzaicināt puses, lieciniekus, ekspertus vai citas personas tādā veidā, kādu tā uzskata par vispiemērotāko, ja tā uzskata, ka tas nepieciešams, lai paātrinātu lietas izskatīšanu. Šādi izpildītai pavēstei ir kodeksā paredzētās sekas, ja ir skaidrs, ka tā paziņota adresātam 149. panta 2. punktā noteiktajā termiņā. Šie noteikumi ļauj nosūtīt pavēsti tiesā, neizmantojot CPK 131.–147. pantā noteiktās pavēstes izsniegšanas metodes. Tomēr tie nenosaka šīs citas metodes. Tas nozīmē, ka papildus likumā noteiktajai pavēstes izsniegšanas kārtībai tiesa var izmantot visus iespējamās pavēstes izsniegšanas līdzekļus, piemēram, pa tālruni (t. sk. SMS), faksu, e-pastu u. c.

b) Ja saskaņā ar 19.–21. pantu pierādījumus iegūst tieši, pienākums paziņot uzklaušāšanas datumu un vietu ir tiesai, kas iesniedz pieprasījumu un kura šajā sakarā piemēro savus tiesību aktus. Gadījumā, ja uzklaušāšanas organizēšanai būs nepieciešama sadarbība ar Polijas tiesu (piemēram, lai nodrošinātu tiesas dalību uzklaušāšanā vai pat lai nodrošinātu videokonferenci nepieciešamās telpas un aprīkojumu), tiesai, kas iesniedz pieprasījumu, nosakot uzklaušāšanas datumu, ir jāņem vērā aprīkojuma un personāla pieejamība Polijas pusē. Šī pieejamība ir ļoti atšķirīga, un tā ir jānosaka katrā gadījumā atsevišķi.

9 Kādas ir videokonferences izmantošanas izmaksas un kā tās būtu jāapmaksā?

Saskaņā ar Regulas 2020/1783 22. pantā paredzētajiem noteikumiem Polijas tiesas pieprasa atmaksāt tajos norādītās izmaksas un lūdz avansu par eksperta atzinuma sagatavošanas izmaksām. Citas izmaksas, kas saistītas ar videokonferenču izmantošanu, sedz Polija.

10 Kādas ir prasības (ja ir), lai nodrošinātu, ka persona, kuru tieši nopratinās tiesa, kas iesniedz pieprasījumu, tiek informēta par to, ka tās dalība ir brīvprātīga?

Tiesai, kas iesniedz pieprasījumu, ir pienākums informēt nopratināmo personu par to, ka nopratināšana var notikt tikai brīvprātīgi, neizmantojot piespiedu līdzekļus. Ja Polijas tiesa ir iesaistīta tiešā pierādījumu iegūšanā, tā var pieprasīt apliecinājumu, ka nopratināšana notiek brīvprātīgi (Regulas 2020/1783 19. panta 2. un 4. punkts).

11 Kāda ir nopratināmās personas identitātes pārbaudes procedūra?

Tiesa pārbauda personas identitāti, pamatojoties uz dokumentu, kas apliecina personas identitāti vai tās identitāti un valstspiederību. Proti: Polijas pilsonim — personas apliecība vai pase; ārvalstnieka gadījumā — pase, ceļošanas dokuments vai cits derīgs dokuments, kas apliecina viņa identitāti vai identitāti un valstspiederību. Liecinieka uzklaušīšana sākas ar jautājumiem par liecinieka personu un attiecībām ar pusēm. Tādas pašas prasības *mutatis mutandis* attiecas uz personām, kas piedalās tiesas sēdē, kuru rīko, izmantojot tehniskos līdzekļus, kas ļauj to rīkot, izmantojot distances saziņas līdzekļus ārpus tiesas telpām.

12 Kādas prasības ir piemērojamas zvēresta nodošanai un kāda informācija ir nepieciešama no tiesas, kas iesniedz pieprasījumu, ja zvērests ir vajadzīgs tiešai pierādījumu iegūšanai saskaņā ar Pierādījumu iegūšanas regulas 19.-21. pantu?

Nopratināšanas gadījumā saskaņā ar 19.-21. pantu, ja tiesa, kas iesniedz pieprasījumu, informē Polijas centrālo institūciju par nodomu nopratināt liecinieku ar zvērestu, centrālā institūcija var pieprasīt zvēresta tekstu. Ja zvērests ir pretrunā Polijas tiesību pamatprincipiem, centrālā institūcija ir tiesīga nepiekrīst nopratināšanai vai pieprasīt izmantot Polijas tiesību aktos paredzēto zvēresta tekstu.

13 Kādi ir pasākumi, lai nodrošinātu, ka videokonferences vietā atrodas kontaktpersona, ar kuru var sazināties tiesa, kas iesniedz pieprasījumu, un persona, kas tiesas sēdes dienā ir pieejama videokonferenču iekārtu izmantošanai un jebkādu tehnisku problēmu risināšanai?

Ja videokonferences notiek Polijas tiesas, Polijas cietuma vai Polijas pirmstiesas apcietinājuma iestādes telpās, šīs iestādes nodrošina specializētus videokonferenču pakalpojumus. Atbildīgās personas kontaktinformācija tiek paziņota tiesai, kas iesniedz pieprasījumu, kā daļa no tehniskajiem pasākumiem pirms videokonferences.

Priekšsēdētājs var izdot rīkojumu, ka persona, kurai atņemta brīvība, piedalās procesuālajās darbībās tikai attālinātā sēdē. Tādā gadījumā sēdē attālināti piedalās arī cietuma vai pirmstiesas apcietinājuma iestādes administrācijas pārstāvis, pārstāvis (ja tāds ir) un tulks (ja tāds ir nozīmēts). Šo noteikumu *mutatis mutandis* piemēro personām, uz kurām attiecas terapeitiskās procedūras, pamatojoties uz atsevišķiem noteikumiem (Civilprocesa kodeksa 151. panta 4. punkts).

14 Kāda papildu informācija (ja ir) nepieciešama no tiesas, kas iesniedz pieprasījumu?

Kopumā Polijas tiesību akti nepieprasa šādu papildu informāciju. Tomēr, ja ir vajadzīga papildu informācija (piemēram, par tehniskajiem saskaņojumiem ar Polijas tiesu), tai jābūt poļu valodā vai tai jāpievieno tulkojums poļu valodā. Videokonferences (attālināta uzklaušīšana) ir atļautas, ar nosacījumu, ka to neliedz tiesas sēdē veicamo darbību raksturs un ka attālinātas tiesas sēdes rīkošana nodrošina pušu procesuālo tiesību pilnīgu aizsardzību un procesa pienācīgu norisi. Tādā gadījumā tiesneši un lietvedis atrodas tiesas zālē, un citām personām, kas piedalās tiesas sēdē, nav obligāti jāatrodas tiesas telpās.

■ Lapa atjaunināta: 22/11/2024

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.